

Herudover er der foretaget lovændringer i 1989, 1994, 1998, 1999 og 2002.

Om behandlingen af lov nr. 381 af 7. juni 1989 henvises til Folketingstidende 1988-89, sp. 6750-6751, 7315-7358, 10543-10575, 10822 og 11350-11365, A 5065, B 1817, 2189, 2355 og C 1207.

Om behandlingen af lov nr. 436 af 1. juni 1994 henvises til Folketingstidende 1993-94, sp. 5099, 5712, 11636, 12320, A 5931, B 1577, 1939 og C 1407.

Om behandlingen af lov nr. 472 af 1. juli 1998 henvises til Folketingstidende 1997-98, sp. 879, 2144, 2561, A 1516, 1553, B 434, 714 og C 494.

Om behandlingen af lov nr. 350 af 2. juni 1999 henvises til Folketingstidende 1998-99, sp. 3230, 7085, 7378, A 3598, 3641, B 1099, 1356, C 776.

Loven er senest ændret ved lov nr. 145 af 25. marts 2002 om ændring af forskellige love som følge af sammenlægningen af de bornholmske kommuner, jf. Folketingstidende 2001-02, sp. 2305, 3017, 3624, A 1926, 2050, B 257, 345, 355, C 46.

4. Strukturudviklingen i landbruget

Landbrugserhvervet har i de sidste 25-35 år gennemgået en kraftig strukturudvikling både med hensyn til ejendoms- og bedriftsstruktur samt husdyrtæthed.

Samfundsudviklingen, ny teknologi, produktivitetstigning og specialisering kan nævnes som nogle af de faktorer, der har haft og stadigvæk har betydning for primærlandbrugets strukturudvikling.

Tidligere opgørelser har vist, at det samlede antal landbrugsbedrifter er faldet markant siden 1960-erne. I 1995 udgjorde antallet af bedrifter kun ca. 46 procent af antallet af bedrifter i 1970, hvor der var registreret 148.512 landbrugsbedrifter. Tendensen med fald i antallet af landbrugsbedrifter er fortsat. Antallet af bedrifter udgjorde i 2002 i alt 50530 svarende til ca. 74 procent af antallet af bedrifter i 1995.

Den samlede udvikling går således mod færre og samtidig større landbrugsbedrifter. En afgørende faktor i udviklingen har været de størrelsesøkonomiske forhold. For det første har større landbrug langt bedre end mindre landbrug været i stand til at udnytte de landbrugsteknologiske fremskridt, ikke mindst i form af større maskiner og anlæg, hvor en rationel udnyttelse er betinget af en vis mindstestørrelse. For det andet har større landbrug et relativt mindre forbrug af arbejdskraft, som er steget væsentligt mere i pris end andre produktionsfaktorer. Hertil kommer, at mange driftsledelsesfunktioner ikke stiger proportionalt med produktionens størrelse. En afgørende faktor i strukturudviklingen er således, at de større brug har lavere

omkostninger pr. produceret enhed end de mindre brug.

Samlet set er der sket et fald i antallet af landbrugsbedrifter med et areal under 75 ha. Samtidig er der en stigning i antallet af landbrugsbedrifter med et areal over 75 ha. Specielt for bedrifter med et samlet areal på over 150 ha er der tale om en forholdsvis stor stigning i forhold til de andre kategorier. I denne kategori er der sket en stigning på ca. 80 procent fra 1995 til 2002.

Antallet af landbrugsejendomme i perioden 1995-2002 er kun faldet med 3,2 procent i forhold til 1995, hvorimod antallet af landbrugsbedrifter er faldet med 26,5 procent i samme periode.

Hvor udviklingen for landbrugsbedrifterne går entydigt mod større bedrifter, viser udviklingen for landbrugsejendomme, at der bliver flere landbrugsejendomme både i intervallet under 5 ha og over 50 ha. Eksempelvis er antallet af landbrugsejendomme i intervallet 125-149,9 ha i 2002 steget med 59 procent i forhold til antallet i 1995. I intervallet over 75 ha er den samlede stigning i 2002 på 38,6 procent i forhold til 1995.

Ligesom antallet af landbrugsbedrifter er faldet i perioden efter 1995, er der også sket et fald i antallet af bedrifter med svin, der er reduceret med knap 40 procent. Samtidig er der sket en forøgelse af den samlede mængde svin på 14 procent i perioden fra 1995 til 2001. I samme periode er der nærmest sket en fordobling af antal svin på den enkelte bedrift (88 procent).

Inden for kvægproduktionen er antallet af bedrifter med malkekøer den største og dermed vigtigste produktionsform. Her er der ligeledes sket et markant fald i antallet af bedrifter siden 1995, og der er fra 1995 til 2001 sket en reduktion på ca. 39 procent.

Også inden for produktionsgrenen malkekøer er der sket en forøgelse af antallet af malkekøer på de enkelte bedrifter. Forøgelsen af malkekøer pr. bedrift er på ca. 46 procent fra 1995 til 2001, men er kun ca. halvt så stor i forhold til forøgelsen af svin pr. bedrift.

For en mere detaljeret belysning af strukturudviklingen henvises til kapitel 2 og 3 i betænkningen fra udvalget vedrørende forenklinger i jordlovgivningen (betænkning nr. 1429 af 2003).

5. Hovedtræk i lovforslaget

Ny formålsbestemmelse

Det foreslås, at lovens formål tager udgangspunkt i, at der i højere grad end hidtil skal være plads til en flersidig anvendelse af landbrugsjorder, f.eks. til naturformål.